

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 7 december 2016
Ons kenmerk 49/3.1/2016004957
Behandeld door de heer J.P. Waalkens (0592) 36 56 14
Onderwerp: Maatregelenpakket (sociale) veiligheid openbaar vervoer; cash van de bus

Geachte voorzitter/leden,

In het afgelopen jaar heeft een aantal vervelende incidenten plaatsgevonden in het openbaar vervoer. In verschillende plaatsen in Nederland zijn chauffeurs op de bus overvallen. Ook in de stad Groningen hebben zich twee incidenten voorgedaan waarbij chauffeurs hun geld hebben moeten afstaan. De vervoerders in Nederland hebben gezamenlijk afgesproken maatregelen te nemen om de (sociale) veiligheid in en om het openbaar vervoer te verbeteren. Eén van de maatregelen is het verminderen van contant geld op de bus. Het streven is zelfs om uiteindelijk contant geld van de bus volledig te weren. De vervoerders hebben onderling afgesproken de maatregelen op concessieniveau nader uit te werken. In deze brief beperken wij ons tot de maatregelen die de hoeveelheid cash op de bus verminderen.

Voor het concessiegebied Groningen Drenthe heeft Qbuzz onlangs voor de maatregel 'cash van de bus' een uitgewerkt voorstel neergelegd bij het OV-bureau Groningen Drenthe:

1. pilot pinautomaten op de bus op een beperkt aantal lijnen
2. wegnemen prijsprikkel Eurokaartje
3. beperken aantal typen Eurokaartjes
4. promotie gebruik OV-chipkaart

Ad 1. Pilot pinautomaat op de bus op een beperkt aantal lijnen

Om het contant geld in de bus te verminderen heeft Qbuzz pinautomaten in de bus geplaatst. Sinds kort zijn als pilot op lijn 3/4 (Roden/Leek-Groningen HS-Beijum/Lewenborg) pinautomaten geïnstalleerd vanwege de vele verkochte Eurokaartjes op deze lijn. Dit komt vooral doordat het tarief van het Eurokaartje op deze lijn aantrekkelijk is ten opzichte van het reizen op saldo met de OV-chipkaart. Er worden nu op deze lijn gemiddeld zeventig kaartjes per dag met de pin betaald. Alvorens een verdere uitrol van pinautomaten in de bus te overwegen, worden eerst de effecten van het voorliggende maatregelenpakket 'cash van de bus' bekeken.

Ad 2. Wegnemen prijsprikkel Eurokaartje

Qbuzz heeft aandacht gevraagd voor de tarieven van de Eurokaartjes. Het blijkt namelijk dat op een deel van de gemaakte reizen de tarieven van de Eurokaartjes lager zijn dan de OV-chipkaarttarieven. In de praktijk kiezen de calculerende reizigers op de betreffende trajecten voor de Eurokaartjes. Dit strookt niet met het streven het contant geld in de bus te verminderen.

Eurokaartjes moeten, zo is het uitgangspunt altijd geweest, duurder zijn dan de OV-chipkaart om de reiziger te verleiden tot het gebruik van de OV-chipkaart. Meer reizen met de OV-chipkaart betekent een snelle afhandelingstijd en een betere monitoring van het aantal reizigers, waardoor de beschikbare capaciteit aan bussen gericht kan worden ingezet en de (sociale) veiligheid in en om het openbaar vervoer wordt verbeterd.

Wij onderschrijven, samen met onze partners in het OV-bureau Groningen Drenthe, daarom het voorstel om de tarieven van de Eurokaartjes aan te passen. De afgelopen jaren zijn de tarieven van de Eurokaartjes namelijk niet geïndexeerd, in tegenstelling tot de tarieven van de OV-chipkaart. Daardoor zijn de tarieven van de Eurokaartjes steeds vaker lager dan de tarieven van de OV-chipkaart. Het voornemen is de tarieven van de Eurokaartjes als volgt aan te passen.

<i>Tarief oude situatie</i>		<i>Tarief nieuwe situatie (per 1 april 2017)</i>	
€ 2,00	Binnen twee zones of stad	€ 2,50	Binnen twee zones of stad
€ 5,00	Binnen zeven zones	€ 5,00	Binnen vijf zones
		€ 7,50	Binnen acht zones
€ 8,00	Acht zones of meer	€ 10,00	Negen zones of meer
€ 10,00	Daldagkaart (na 09.00 uur)	€ 10,00	Daldagkaart (na 09.00 uur)
€ 16,00	Dagkaart (hele dag)	€ 15,00	Dagkaart (hele dag)

Na aanpassing van de tarieven wordt grotendeels weer voldaan aan het uitgangspunt dat de Eurokaartjes duurder moeten zijn dan de OV-chipkaart. Ter illustratie volgt hieronder een aantal relaties waarop het huidige gebruik van de OV-chipkaart duurder is dan het gebruik van een Eurokaartje. Tevens wordt het voorgestelde tarief van het Eurokaartje op de betreffende relatie vermeld.

<i>Traject</i>	<i>Tarief</i>		
	<i>Eurokaartje oud</i>	<i>OV-chipkaart</i>	<i>Eurokaartje nieuw</i>
Klazienaveen-Groningen	€ 8,00	€ 9,84	€ 10,00
Sellingen-Winschoten	€ 5,00	€ 5,91	€ 7,50
Solwerd Appingedam-Groningen Martini	€ 5,00	€ 5,65	€ 7,50
Beijum-Martini ziekenhuis	€ 2,00	€ 2,54	€ 2,50
Lewenborg-Hoofdstation Groningen (HS)	€ 2,00	€ 2,11	€ 2,50
Groningen De Held Zijlvestersweg-HS	€ 2,00	€ 2,35	€ 2,50
Emmer-Compascuum-Emmen Bargeres	€ 2,00	€ 2,73	€ 2,50
Noord-Sleen-Hoogeveen	€ 5,00	€ 5,75	€ 7,50
Vledder-Beilen	€ 5,00	€ 5,30	€ 7,50
Schoonoord-Coevorden	€ 5,00	€ 5,30	€ 7,50

Ad 3. Beperken aantal typen Eurokaartje

Door de nieuwe tariefstructuur kan worden volstaan met twee kaartsoorten, het 2,50- en het 5,00-Eurokaartje, waarmee door 'stapelen' van kaarten alle kaartsoorten kunnen worden gerealiseerd. Chauffeurs hoeven in vergelijking met de huidige situatie minder kaartsoorten op voorraad te hebben en daarom ook minder geld bij zich te hebben om deze kaartsoorten aan te schaffen. In de huidige situatie moet de chauffeur nog in het bezit zijn van vijf verschillende kaartsoorten. Dit verhoogt ook de (sociale) veiligheid in het openbaar busvervoer.

Ad 4. Promotie gebruik OV-chipkaart

Hoewel de OV-chipkaart door veel reizigers wordt gebruikt en gewaardeerd, is er nog steeds een groep reizigers die om allerlei redenen geen gebruik wenst te maken van de OV-chipkaart. Om de aantrekkelijkheid van de OV-chipkaart te vergroten ten opzichte van de Eurokaartjes, zullen we dit jaar het kilometertarief voor reizen op saldo niet verhogen met de landelijke index.

Het aanpassen van de tarieven van de Eurokaartjes gaat daarnaast samen met promotionele acties om het gebruik van de OV-chipkaart te bevorderen. Ingezet wordt op:

- het vereenvoudigen van de verkrijgbaarheid van de OV-chipkaart
- kortingsacties voor de aanschaf van de OV-chipkaart

Bij het OV-bureau Groningen Drenthe is een programma in voorbereiding waarin onder andere promotionele campagnes voor de OV-chipkaart zijn opgenomen, vooral te voeren op lijnen waar nu veel Eurokaartjes worden verkocht. In dit programma is ook de aanschaf van de saldo-geladen OV-chipkaart tegen gereduceerd tarief voor gebruikers van de Eurokaartjes opgenomen. Het programma wordt vanaf januari 2017 in uitvoering gebracht.

Het OV-bureau Groningen Drenthe promoot sinds vorig jaar de OV-chipkaart door als actie op locatie de anonieme OV-chipkaarten met een korting aan te bieden. Een belangrijk deel van deze nieuwe OV-chipkaartgebruikers laadt de kaart weer op nadat het saldo gebruikt is. Ook dit draagt indirect bij aan het verbeteren van de (sociale) veiligheid in en om de bus.

Reikwijdte maatregelenpakket 'cash van de bus'

Het bovenstaande maatregelenpakket van Qbuzz gaat ook gelden voor de HOV-concessie van Arriva Touring en de concessie van het kleinschalig vervoer in Drenthe en Groningen.

Monitoring

Wij verwachten dat door het maatregelenpakket het gebruik van contant geld op de bus sterk zal afnemen en daarmee de (sociale) veiligheid in en om het openbaar busvervoer wordt verbeterd. Mocht, ondanks intensieve inzet op de promotie van de OV-chipkaart, het gebruik van de duurdere Eurokaartjes onvoldoende afnemen en de opbrengsten toenemen, dan wordt dat geld ingezet om het gebruik van de OV-chipkaart te bevorderen. Indien de effecten dan nog steeds onvoldoende zijn, wordt in overleg getreden met Qbuzz over een extra pakket maatregelen.

Een besluit over het maatregelenpakket 'cash van de bus', inclusief de tarieven van de Eurokaartjes, staat gepland voor de vergadering van het Dagelijks Bestuur OV-bureau van 10 februari 2017.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, secretaris

wa/coll.

, voorzitter